

[Guldberg.]

senteret mange, mere eller mindre mærkverdige argumenter, hvoraf nogle på det tidspunkt, da de er fremkommet, har lydt mere sandsynlige end senere. I virkeligheden er der igennem hele denne tid foregået en slags striptease, hvorved man har fået pillet så det ene og så det andet klædningsstykke af, og det, der er sket i den allersidste del af debatten her, er jo, at der er røget endnu et par af de argumenter, som skulle dække over — man må have lov til at spørge, om det ikke er sandheden — at modstanden inderst inde skyldes modstand mod en europæisk forening.

Derfor synes jeg, det er berettiget at pege på og tage op igen slutningen af handels- og markedsministerens tale. Man kan jo nemlig gå ind på denne sag og diskutere mange enkeltheder; man kan gøre det meget indviklet, og man kan også gøre det meget enkelt. Man kan nævne mange flere enkeltheder end dem, de to sidste talere har været inde på, og man kan pege på en række vanskeligheder.

Der var én, der spurgte mig dernede, hvad man mente om den europæiske farmakopé; man kunne også have spurgt om, hvad man mener om standardisering og andre ting. Det er klart, at en virkelig europæisk forening i den forstand, der tænkes på her, kan myldre med detaljer, som man kan stille op og stiller op som indvendinger og skræmmebilleder. Men så forlader man efter min mening det væsentlige. Selvfølgelig kan intet land, heller ikke Danmark, se bort fra det økonomiske, og derfor må vi også drøfte det. Men det væsentlige i det valg, vi står over for — og som jeg ved at mange af dem, der som jeg fra denne diskussions begyndelse har været positivt indstillet, har set som grundlaget for deres stillingtagen — er til syvende og sidst noget langt, langt større og langt mere vidtrækkende: det er hele spørgsmålet om, hvorvidt man i europæisk historie skal gentage den splittelse og de modsætninger, som man et par gange er kommet galt af sted med og

i øvrigt har revet resten af verden med sig i. Det er i realiteten et spørgsmål, om man er på vej tilbage til 1930ernes splittede Europa — og man må jo ikke glemme, at de nationale skillelinjer, som trækkes op af den ene eller den anden grund, ofte er kampmidler i den økonomiske konkurrence mellem landene; det er derfor, tingene hænger sådan sammen. Det udvikler sig ofte på den måde, at der er en økonomisk interesse i at fremhæve sin nationale særhed; så bygger man videre, og så kommer man ind i denne udvikling med splittelse og nationale modsætninger. Derfor må det virke mærkeligt, når man her i folketinget og i debatten ude omkring i befolkningen har mødt to så udprægede fredspartier — hvis jeg må bruge det udtryk — som det radikale venstre og SF i virkeligheden gående i spidsen for noget, der må være en tilbagevenden til den nationale egoisme.

Det, der fører den anden vej — i modsætningen til det, der fører tilbage — peger frem imod noget, som man måske en gang imellem i disse ti år har kunnet tvivle om var noget, der kunne lykkes — og som man ikke kan sige er skabt eller lykkedes, men som man er på vej til — nemlig et forenet Europa. Dette stiller et krav til os, som vi bør kunne opfylde, nemlig at vi skal være parat til at acceptere den ligestilling, der er mellem de europæiske folk indbyrdes — uden at de af den grund behøver at være ens — den ligestilling, som man — for at sige det enkelt — accepterer ved at sige, at en tysker vel har samme ret til at blive betragtet som et menneske som en dansker og vel også tæller en stemme.

Man står med de to udviklingslinjer foran sig, og der er kun ét at sige om det: enten lykkes denne opgave, og så fører den frem mod et Europa, som i stedet for at være arnested for splid og i virkeligheden derved får økonomiske vanskeligheder kan blive det modsatte. Så må man tage konsekvensen, hvis det er det, man vil. Vil man ikke det, må man se i øjnene, at så er man i virkeligheden advokat for at isolere sig, for